

กระบวนการทางเพศของอังกฤษ และการเรียกร้องสิทธิ เพศทางเลือกในอินเดีย

English Sexuality and LGBT Politics in India

กนกพล ปานสายลม

นักวิชาการอิสระ
กรุงเทพมหานคร

Kanokphol Pansailom

*Independent scholar
Bangkok*

วันที่ส่งบทความ (Received): August 1, 2018
วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ (Revised): October 18, 2018
วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): October 26, 2018

บทคัดย่อ

บทความนี้กล่าวถึงกระบวนการสร้างความเชื่อเรื่องเพศในประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อการกระทำของสหราชอาณาจักร ซึ่งภายหลังได้นำเอาความเชื่อนั้นกระจายไปในรัฐอาณานิคมของตนทั่วโลก และกระบวนการโต้กลับของอีกฝั่งที่ส่งผลต่อการเรียกร้องสิทธิของเพศทางเลือกในปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบระหว่างสหราชอาณาจักรกับอินเดีย ซึ่งสหราชอาณาจักรเป็นประเทศต้นทาง ทั้งในแง่ของการเผยแพร่แนวคิดเรื่องเพศและการรื้อถอนแนวคิดนั้น ในขณะที่อินเดียเป็นประเทศปลายทางที่รับเอาแนวคิดของเพศไปปฏิบัติและมีกระบวนการที่แตกต่างออกไปในการจัดการประเด็นเรื่องเพศในปัจจุบัน

คำสำคัญ: กระบวนการทางเพศ, สหราชอาณาจักร, อินเดีย, อาณานิคม

Abstract

This article aims to explore the complex historical process that has led to the current understanding and stigmatization of sexuality—specifically, how the United Kingdom developed such belief and its colonial legacy which still affects today’s LGBT politics in former colonial countries and throughout the world. The study also looks at India which initially used the UK as its model regarding the social construction of sexuality, but now holds a different perception and framework on the topic of sexuality.

Keywords: Sexuality, United Kingdom, India, Colonialism

บทนำ

กระบวนการทางเพศในหัวข้อแปลความจากภาษาอังกฤษว่า Sexuality ซึ่งไม่ได้มีความหมายแต่เพียงกิจกรรมทางเพศเพียงอย่างเดียว คำว่ากระบวนการทางเพศเป็นคำที่มีความหมายกว้างมากที่สามารถสื่อได้ถึงรสนิยม ความรู้สึก ตลอดจนลักษณะที่แสดงออกภายนอกและค่านิยมความเชื่อภายในจิตใจ

เพศเป็นสิ่งที่มีความข้องเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของทุกคน แม้ว่าเรื่องเพศจะมีผลกระทบต่อชีวิตของทุกคนในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่เรื่องดังกล่าว กลับเป็นเรื่องที่มีการพูดถึงในชีวิตประจำวันน้อยมากอย่างน่าประหลาด เพราะเรื่องดังกล่าวถูกทำให้เป็นเรื่องที่ไม่ควรกล่าวถึง และเป็นเรื่องน่าอาย โดยเฉพาะในเรื่องของรสนิยมทางเพศ ที่หากผิดแปลกไปจากกระแสหลัก คือระหว่างชาย-หญิง ผู้ที่มีรสนิยมอื่นมักถูกตีตราให้แปลกแยกจากสังคม และเผชิญกับกระบวนการกดดันทางสังคมที่รุนแรงแตกต่างกันในแต่ละสังคม

แม้ว่าในปัจจุบัน ประเด็นของเรื่องเพศและรสนิยมทางเพศ จะเป็นสิ่งที่มีการกล่าวถึงมากขึ้นในสังคม แต่กระแสความเชื่อแบบสังคมเดิมก็ยังคงอยู่และถูกทำให้มองว่าเป็นเรื่องธรรมชาติที่ไม่อาจฝ่าฝืนได้

บทความชิ้นนี้จะกล่าวถึงกระบวนการสร้างความเชื่อเรื่องเพศในประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อการกระทำของสหราชอาณาจักร ซึ่งภายหลังได้นำเอาความเชื่อนั้นกระจายไปในรัฐอาณานิคมของตนทั่วโลก และกระบวนการโต้กลับของอีกฝั่งที่ส่งผลต่อการเรียกร้องสิทธิของเพศทางเลือกในปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบระหว่างสหราชอาณาจักรกับอินเดีย ซึ่งสหราชอาณาจักรเป็นประเทศต้นทาง ทั้งในแง่ของการเผยแพร่แนวคิดเรื่องเพศและการรื้อถอนแนวคิดนั้น ในขณะที่อินเดีย เป็นประเทศปลายทางที่รับเอาแนวคิดของเพศไปปฏิบัติและมีกระบวนการที่แตกต่างออกไปในการจัดการประเด็นเรื่องเพศในปัจจุบัน

หลักการและเหตุผล

ประเด็นเรื่องเพศ ในมุมมองของข้าพเจ้าเป็นหัวข้อที่มีความละเอียดอ่อนมาก เพราะเป็นเรื่องที่แม้จะมองได้จากภายนอก แต่ก็ไม่สามารถเข้าถึงความรู้สึกนึกคิดภายในได้โดยละเอียด นอกจากนี้ผลจากบริบททางประวัติศาสตร์ที่กระทำต่อสังคม ยังส่งผลโดยตรงต่อการแสดงออกของปัจเจกในสังคมนั้น ๆ เรื่องเพศจึงเป็นประเด็นที่ซับซ้อนและมีความเปลี่ยนแปลงได้ในตัวเองเสมอ และจากการที่เพศเป็นสิ่งที่ถูกระบุลงบนอัตลักษณ์ของบุคคลตั้งแต่กำเนิด ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการทางเพศจึงสามารถทำให้สังคมเชื่อมโยงอย่างสนิทใจถึงความ เป็นธรรมชาติของเรื่องเพศนั้น ทั้งที่เรื่องของเพศถูกกำหนดขึ้นจากบริบททางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน

จากที่กล่าวมา ข้าพเจ้าจึงเขียนงานชิ้นนี้ขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า เพศ เป็นสิ่งที่ถูกสร้างและกำหนดขึ้น อีกทั้งยังถูกทำให้เป็นเครื่องมือในการควบคุมสังคมเพื่อจุดประสงค์บางประการของรัฐ และในขณะเดียวกัน จากความซับซ้อนของประเด็นทางเพศ ส่งผลให้รัฐเองไม่สามารถควบคุมสังคมได้โดยสมบูรณ์แต่เปิดโอกาสให้สังคมสามารถหาแนวทางในการโต้ตอบกลับได้เช่นกัน

ด้วยเนื้อหาที่ข้าพเจ้าเลือกค่อนข้างมีความเป็นแบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) ทำให้การสร้างความรู้ความเข้าใจควรเริ่มตั้งแต่แรก เพื่อให้ง่ายต่อการอธิบาย โดยงานเขียนนี้ถูกแบ่งออกเป็น 4 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) พัฒนาการของการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ (2) กระบวนการทางเพศในฐานะเครื่องมือควบคุมความคิด (3) ผลของกระบวนการทางเพศในสหราชอาณาจักรและอินเดีย (4) กระบวนการตอบโต้ของกลุ่มเพศทางเลือกต่อกระบวนการทางเพศในสหราชอาณาจักรและอินเดีย และ (5) สรุป

พัฒนาการของการกระทำผิดที่เกี่ยวกับเพศ

จากหัวข้อข้างต้น หากมองด้วยมุมมองของสังคมปัจจุบัน การกระทำดังกล่าวมักจะเป็นคำที่สื่อความหมายตรงตัว คือ การกระทำบางอย่างที่ทำให้เกิดการละเมิดและมีเรื่องของเพศมาเกี่ยวข้อง โดยการละเมิดนั้นมักจะเป็นการกระทำของบุคคลที่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นโดยขาดการยินยอม ทว่าในบริบทในอดีตนั้นประเด็นนี้กลับขยายขอบเขตของการกระทำผิดดังกล่าวออกไปโดยเข้าแทรกแซงถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องทางเพศแบบที่มีการยินยอมหรือไม่ส่งผลต่อปัจเจกอื่นในสังคม แต่ผิดแปลกไปจากธรรมเนียมที่รัฐหรือสังคมต้องการก็สามารถนับว่าเป็นการกระทำผิดได้เช่นกัน ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวมักอ้างอิงถึงการกระทำผิดจากธรรมชาติ¹ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนอกเหนือจากการร่วมเพศระหว่างเพศเดียวกันแล้ว ยังรวมถึงการกระทำที่เลียนแบบสัตว์ หรือการร่วมเพศทางทวารหนักระหว่างคู่ต่างเพศก็ถูกนับรวมเช่นเดียวกัน

กล่าวได้ว่า ศาสนา เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของแนวคิดดังกล่าว² ทั้งนี้คำว่าศาสนาไม่ได้หมายถึงเนื้อหาของคำสอนเพียงอย่างเดียว หากแต่หมายถึงศาสนาในเชิงของผู้มีอำนาจในการสร้างกรอบความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศภายในสังคม (โดยเฉพาะสังคมตะวันตก) ทั้งนี้ก็ไม่อาจกล่าวได้เช่นกันว่า ศาสนา เป็นสาเหตุของการเกิดกระบวนการตีกรอบการกระทำผิดทางเพศเพียงผู้เดียว เพราะยังคงมีหลักฐานถึงการถกเถียงเรื่องของการกระทำผิดทางเพศในรูปแบบของการรื้อร่วมเพศ ในประวัติศาสตร์ของอารยธรรมกรีก ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนหน้าของการเกิดศาสนาต่าง ๆ

1 “Crime Against Nature,” in *Dictionary of Legal Terms: Definitions and Explanations for Non-Lawyers*, Steven H. Gifis, 5th ed. (Barron’s Educational Series, 2016), <https://goo.gl/N16KkM>.

2 Andrew P. Lyons and Harriet D. Lyons, *Sexualities in Anthropology* (Wiley-Blackwell, 2011), 163-164.

กล่าวคือ ในอารยธรรมกรีก จะมีการกระทำที่เป็นไปในรูปแบบของการร่วมเพศระหว่างเพศเดียวกัน หรือที่เรียกทับศัพท์ว่า Pederasty³ โดยรูปแบบของการกระทำนั้นคือ การร่วมเพศระหว่างเด็กชาย และผู้ที่อายุมากกว่า ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าว เด็กผู้ชายจะถูกเรียกว่า Eromenos (ผู้ถูกรัก) และผู้อายุมากกว่าจะถูกเรียกว่า Erastes (ผู้รัก) ซึ่งปกติแล้วนั้นภายในสังคมกรีก การร่วมเพศของชาย-หญิง เพศหญิงจะตกอยู่ในสถานะถูกบังคับหรือถูกซื้อเท่านั้น จากบริบทข้างต้นการร่วมเพศรูปแบบนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นการกระทำที่เกิดจากความรักเสียด้วยซ้ำ เพราะฝ่าย Eromenos สามารถกล่าวปฏิเสธ Erastes ได้หากตนไม่ยินยอม การร่วมเพศระหว่างชาย-ชายในกรีกเป็นการกระทำที่เกิดจากความยินยอมของทั้งสองฝ่ายและมีการกระทำเป็นปกติ⁴

ทว่าการกระทำดังกล่าวกลับถูกต่อต้านในช่วงของจักรวรรดิโรมัน (ราว ๆ 200 ปีก่อนคริสตกาล) จักรวรรดิได้ออกกฎหมาย Lex Scantinia ที่มีบทซึ่งว่าด้วย Stuprum (การกระทำที่ “เสียเกียรติ”) โดยเนื้อหาภายในบทนั้นระบุถึงชาวโรมันที่ห้ามกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การข่มขืน มีชู้ การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงที่ยังไม่ได้แต่งงาน หรือการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน (ยกเว้นกรณีคู่ขาเป็นทาส)⁵ ทั้งนี้แม้ว่าการต่อต้านจะเกิดขึ้นจากอารยธรรมที่ต่างกัน แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าสองอารยธรรมมีอิทธิพลต่อกันสูงมาก และทั้งหมดเกิดขึ้นในช่วงเวลาก่อนที่จะมีศาสนาเผยแพร์ในยุโรป

3 “Pederasty,” in *Historical Dictionary of the Lesbian and Gay Liberation Movements*, Joanne Myers, ed. (Rowman & Littlefield Publishers, 2013), <http://ezproxy.cul.columbia.edu/login?qurl=https%3A%2F%2Fsearch.credoreference.com%2Fcontent%2Fentry%2Frowmanlaglm%2Fpederasty%2F0%3FinstitutionId%3D1878>.

4 R. J. “Pederasty,” in *The Classical Tradition*, Anthony Grafton, Glenn W. Most, and Salvatore Settis, eds. (Harvard University Press, 2010), <http://ezproxy.cul.columbia.edu/login?qurl=https%3A%2F%2Fsearch.credoreference.com%2Fcontent%2Fentry%2Fharvardct%2Fpederasty%2F0%3FinstitutionId%3D1878>.

5 *The Encyclopedia of Ancient History*, Roger S. Bagnall, Kai Brodersen, Craig B. Champion, Andrew Erskine, and Sabine R. Huebner, eds. (Wiley-Blackwell, 2012), 6428–6429.

แม้ว่าอารยธรรมตะวันตกจะได้รับอิทธิพลจากสามศาสนาเป็นหลักคือ คริสต์ ยูดาห์ และ อิสลาม แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า ศาสนาที่มีอิทธิพลมากที่สุดในอารยธรรมตะวันตกคือ ศาสนาคริสต์ และเป็นที่ทราบกันดีว่า ศาสนาคริสต์ และกลุ่มเพศทางเลือก มีประวัติที่เคียงคู่กันมายาวนานคือ เป็นทั้งคู่ขัดแย้งในแง่ของกลุ่มเพศทางเลือกซึ่งเป็นผู้ฝ่าฝืนพระบัญญัติของพระเจ้า ทั้งนี้มีความเชื่อมโยงหลายอย่างระหว่างศาสนาคริสต์และการตีตราการกระทำเกี่ยวกับการรักร่วมเพศที่ถูกนับว่าเป็นบาป ซึ่งหลักฐานที่บ่งชี้ได้ชัดเจนที่สุดคือ พระคัมภีร์ไบเบิลที่ได้รับบุไว้ถึงการกระทำที่ถือว่ารักร่วมเพศไว้นับว่าจำนวนมากเช่น “ห้ามผู้ชายหลับนอนกับผู้ชายด้วยกันเช่นเดียวกับหลับนอนกับผู้หญิง” (เลวีนิติ 18:22) หรือ “พระเจ้าจึงปล่อยให้พวกเขามีกิเลสตัณหาอันน่าอัปยศ พวกผู้หญิงของเขาก็เปลี่ยนจากเพศสัมพันธ์ตามธรรมชาติให้ผิดธรรมชาติไป ส่วนผู้ชายก็เลิกมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงให้ถูกตามธรรมชาติเช่นกัน และเราร้อนด้วยไฟระคายคตณหาที่มีต่อกัน ผู้ชายกับผู้ชายด้วยกันประกอบกิจอันน่าละอายอย่างยิ่ง เขาจึงได้รับผลกระทบอันสมควรแก่ความผิดของเขา” (โรม 1:26-27) และ “ท่านทั้งหลายรู้แล้วไม่ใช่หรือว่าคนไม่ชอบธรรมจะไม่มีส่วนในแผ่นดินของพระเจ้า? อย่าหลงผิดเลย พวกที่ล่วงประเวณี พวกให้รูปเคารพ พวกผิดผิวผิดเมีย พวกโสเภณีชาย พวกรักร่วมเพศ พวกขโมย พวกที่โลภ พวกขี้เมา พวกชอบกล่าวร้าย พวกฉ้อโกง จะไม่มีส่วนในแผ่นดินของพระเจ้า” (1 โครินธ์ 6:9-10) และอีกส่วนหนึ่งซึ่งอาจจะไม่ชัดเจนแต่ก็สามารถนำมาอ้างได้ว่าขัดกับพระประสงค์คือ “พระเจ้าทรงอวยพรพวกเขา ตรัสกับพวกเขาว่า จงมีลูกดกทวีมากขึ้นจนเต็มแผ่นดิน จงมีอำนาจเหนือแผ่นดิน จงครอบครองฝูงปลาในทะเล และฝูงนกในท้องฟ้า กับสัตว์ที่เคลื่อนไหวบนแผ่นดินทั้งหมด” (ปฐมกาล 1:28)

ในปัจจุบันมีการโต้แย้งเกี่ยวกับการตีความพระคัมภีร์ว่า การตีความตามความหมายที่ระบุไว้อาจผิดไป เพราะพระคัมภีร์เองก็ถูกแปล

จากภาษาต้นฉบับซึ่งมีทั้งฮีบรู อราเมอิก และกรีก⁶ ซึ่งก่อนที่มีการแปลเป็นภาษาละตินที่เป็นภาษาที่คริสตจักรยึดเป็นหลักอาจมีเข้าใจความหมายผิดได้ตั้งแต่การแปลรอบนั้นแล้ว หรือกระแสที่กล่าวว่า การรกร่วมเพศนับเป็นบาปจริง และพระเจ้าทรงเกลียดบาปนั้นแต่ไม่ได้ทรงเกลียดมนุษย์ที่เป็นผู้กระทำความบาปอีกทั้งพระคัมภีร์เองก็ไม่ได้ระบุให้มนุษย์เกลียดซึ่งผู้กระทำความบาป อนึ่งแนวคิดนี้นับเป็นแนวคิดร่วมสมัยซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า บริบททางสังคมในอดีต การตีความพระคัมภีร์ในรูปแบบแบบนี้ยังไม่แพร่หลาย ส่งผลให้สังคมตีความพระคัมภีร์ตามตัวอักษรและมีการแสดงออกที่ต่อต้านการรกร่วมเพศในท้ายที่สุด ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้สะท้อนออกมาผ่านหลายช่องทางทั้งในแง่ของภาครัฐผ่านการตรากฎหมาย หรือภาคสังคมที่ต่อต้านผู้กระทำความผิดในรูปแบบดังกล่าว ส่งผลให้การกระทำในรูปแบบรกร่วมเพศ กลายเป็นความสัมพันธ์ที่ต้องถูกปิดและเก็บเป็นความลับ

กระบวนการตรากฎหมายนับว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่รุนแรงที่สุดที่เกิดขึ้น เพราะเป็นกระบวนการที่พัฒนาความผิดในทางศาสนาให้กลายเป็นอาชญากรรม ทั้งที่การกระทำดังกล่าวไม่อาจเรียกว่าผิดในหลายศาสนา และไม่ได้เบียดเบียนความสงบสุขของสังคมโดยรวมในขั้นต้นของกระบวนการทางกฎหมายนั้น มักมีการอ้างถึงความเป็นธรรมชาติ มากกว่าที่จะอ้างความผิดบาปในทางศาสนาโดยตรง ตัวอย่างของการออกกฎหมายในรูปแบบดังกล่าว กระทำสำเร็จได้จากการอ้างถึง Unnatural Act หรือการกระทำที่ไม่เป็นธรรมชาติโดยเริ่มตั้งแต่ในรัชสมัยของพระเจ้าเฮนรีที่ 8 จากการออกกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดทางเพศ (The 1533 Act of Henry VIII)⁷ ซึ่งเนื้อหาของคำว่า

6 “In what language was the Bible first written?,” *Biblica*, August 10, 2017, <https://www.biblica.com/resources/bible-faqs/in-what-language-was-the-bible-first-written/> (accessed on May 17, 2018).

7 Ben Hunte, “When did Being Gay Become a Crime?,” *BBC Radio 4*, July 25, 2017, <https://www.bbc.co.uk/programmes/p059n7cn> (accessed on May 17, 2018).

Buggery นั้นหมายความว่า Sodomy⁸ โดยความหมายของคำดังกล่าวนี้มักหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ หรือการกระทำทางเพศที่ไม่ได้กระทำกับช่องคลอด ซึ่งในบริบทของสังคม ณ ขณะนั้นมักหมายถึงการร่วมเพศทางทวารหนัก ทางปากหรือแม้แต่การกระทำที่เป็นลักษณะของความป่าเถื่อน คือการมีเพศสัมพันธ์กับสัตว์ ซึ่งจากการเริ่มต้นกระบวนการดังกล่าวนำมาซึ่งพัฒนาการเพิ่มเติมในกระบวนการทางกฎหมายและการเปลี่ยนแปลงความคิดของคนในสังคม

ทั้งนี้ประเด็นเรื่องของการกระทำผิดที่เกี่ยวกับเพศนั้น ในช่วงแรกจะเห็นได้ว่า ไม่มีการนำเอาคำว่า “ธรรมชาติ” มาเกี่ยวพันกับกิจกรรมทางเพศ ซึ่งเป็นการสะท้อนความคิดของสังคมในสมัยนั้นได้ค่อนข้างดีว่าสังคมมองว่าเรื่องเพศและรสนิยมทางเพศ ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความผิดบาปในเชิงเทววิทยาแต่มองว่าการกระทำดังกล่าวจะผิดก็ต่อเมื่อเกิดโดยความไม่ยินยอมมากกว่า แต่จากบริบททางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้น ประกอบกับความเชื่อทางศาสนาส่งผลให้การกระทำทางเพศในสังคม ที่ตอนแรกเป็นที่ถกเถียงกันเพียงแค่เรื่องความงาม-ไม่งาม พัฒนาไปสู่ประเด็นที่สำคัญขึ้นคือ ความผิดบาป และสุดท้ายจากประเด็นเรื่องความผิดบาปนั้นพัฒนามาสู่กฎหมายที่ส่งผลต่อทุกปัจเจกในสังคมและเป็นการก่อกำบังคับให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วยภายในตัว

นอกจากนี้การแพร่กระจายของลัทธิล่าอาณานิคม ทำให้สหราชอาณาจักร สามารถนำเอาความคิด ดังกล่าวไปบังคับใช้กับรัฐอาณานิคมของตน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ อินเดียและสหรัฐอเมริกา ทั้งที่แต่เดิมในหลายพื้นที่ กระบวนการทางเพศในรูปแบบที่สังคมตะวันตกมอง

8 “Sodomy,” in *Dictionary of Legal Terms: Definitions and Explanations for Non-Lawyers*, Steven H. Gifis, 5th ed. (Barron’s Educational Series, 2016), <http://ezproxy.cul.columbia.edu/login?qurl=https%3A%2F%2Fsearch.credoreference.com%2Fcontent%2Fentry%2Fbarrons%2F%2Fsodomy%2F0%3Finstitution-id%3D1878>.

ว่าแปลก ไม่ใช่สิ่งที่ผิดปกติของสังคมในหลายบริเวณของโลก แต่จาก
แสนยานุภาพและความสามารถในการยึดครองของชาติตะวันตก โดย
เฉพาะสหราชอาณาจักร นำมาซึ่งการสร้างมาตรฐานทางความเชื่อใหม่
และโครงสร้างทางสังคมในรูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

กระบวนการทางเพศในฐานะของเครื่องมือ ควบคุมความคิด

จากหัวข้อก่อนหน้านี้ จะเห็นได้ว่า ศาสนาเองมีอิทธิพลสูงมาก
ต่อสังคมและกระบวนการต่าง ๆ ภายในสังคม ซึ่งหากมองลึกลงไปนั้น
จะสังเกตได้ว่า ศาสนาเองก็มีลักษณะคล้ายกับเครื่องมือบางอย่างที่รัฐ
ใช้อ้างเพื่อกระทำการบางประการในเรื่องที่รัฐต้องการ ทั้งนี้ข้าพเจ้า
ขอแจ้งก่อนว่า ข้าพเจ้าไม่ได้มีเป้าประสงค์จะโจมตีคำสอนหรือความ
เชื่อของศาสนาใด ๆ เพราะทำยที่สุดแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่า พระศาสดา
ศาสนาและคำสอนในแต่ละศาสนาเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์ หากแต่สาวกของ
ศาสนาต่างหาก ที่หยิบเอาศาสนาไปใช้และทำให้ภาพลักษณ์ของศาสนา
เหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้หากกล่าวถึงศาสนา ในฐานะของเครื่องมือ
ข้าพเจ้ามองว่าศาสนา นอกจากจะเป็นเครื่องมือในการควบคุมสังคมให้
อยู่ภายใต้เงื่อนไข-ข้อกำหนดทางศีลธรรมแล้ว สิ่งหนึ่งที่หลายศาสนามุ่ง
เน้นคือ การส่งเสริมการสร้างประชากร ตัวอย่างที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป
คือ อัดัมและอีวา ที่เป็นมนุษย์คู่แรกของโลกตามความเชื่อในคริสต์
ศาสนา (ปฐมกาล 2:4-3:24)

ตำนานสันสกฤตของฮินดูเองก็มีเรื่องของกำเนิดสตรีเพศ
อยู่ เล่าโดยย่อคือ มีเทพพระองค์หนึ่งนามว่า Twashtri เมื่อถึงคราวที่
พระองค์จะต้องสร้างมนุษย์เพศหญิงขึ้นเพื่อให้เคียงคู่กับมนุษย์เพศชาย
ที่พระองค์สร้างไว้ก่อนหน้านี้ พระองค์ค้นพบว่า วัตถุดิบในการสร้าง
ทั้งหมดถูกใช้ไปกับการสร้างมนุษย์เพศชายหมดแล้ว ด้วยเหตุนี้พระองค์
จึงหยิบเอานามธรรมสิ่งที่ถูกสร้างไว้ก่อนแล้วมาผสมรวมกันเพื่อสร้าง

สตรีเพศขึ้น ตัวอย่างของสิ่งเหล่านั้นได้แก่ ความเอมอิ่มสมบูรณ์ของดวงจันทร์ ความติดแน่น (รักดี) ของไม้เลื้อย ความเอนอ่อนของเถาวัลย์ ความเรียวงามของวงช้าง ความงามของนัยน์ตากวาง ตลอดจนความหนาวเย็นของหิมะและความดुर้ายของพยัคฆ์ เมื่อนำเอาทั้งหมดมารวมกันจึงบังเกิดเป็นมนุษย์สตรีเพศขึ้น และพระองค์ได้มอบสตรีนางนั้นให้แก่บุรุษที่ถูกสร้างไว้ก่อนหน้า แต่เมื่อเวลาผ่านไปได้หนึ่งสัปดาห์ มนุษย์คนดังกล่าวกลับนำเอาสตรีนางนั้นมาคืนแก่พระองค์เทพ โดยให้เหตุผลว่า นางทำให้ชีวิตของเขাপั่นป่วนวุ่นวาย นางร้องไห้โดยที่ไม่มีเหตุผล นางชอบใช้เวลาโดยเปล่าประโยชน์และไม่เคยปล่อยให้เขาอยู่ตามลำพัง เมื่อได้ฟังเช่นนั้น พระองค์จึงรับนางกลับมา ทว่าหลังจากนั้นอีกหนึ่งอาทิตย์ มนุษย์คนดังกล่าวก็กลับมาขอร้องนางคืน โดยให้เหตุผลว่า การไม่มีสตรีผู้นั้นอยู่ข้างกาย ทำให้เขารู้สึกโดดเดี่ยว เขาคิดถึงบทเพลงและการร่ายรำ คิดถึงความงามของนางและคิดถึงสัมผัสอันอ่อนโยนที่นางมอบให้ พระองค์ก็ตอบรับและมอบนางคืนให้แก่บุรุษเช่นเดิม เรื่องราวนี้จบลง เพราะเมื่อผ่านไปสามวัน บุรุษคนดังกล่าวก็มาหาเทพ Twashtri อีกเช่นเคย และขอร้องให้พระองค์นำเอานางกลับไป โดยให้เหตุผลว่าเมื่อเทียบกันแล้ว นางเป็นปัญหามากกว่าความสุข แต่การกระทำดังกล่าวกลับเป็นการยั่วยุให้พระองค์พิโรธ และตอบกลับว่า พระองค์จะไม่ยุ่งกับเรื่องนี้อีกต่อไป และทั้งสองต้องไปจัดการปัญหาระหว่างกันเอง เพราะทั้งคู่แม้ไม่อยากจะอยู่ด้วยกัน แต่ก็ไม่สามารถแยกขาดจากกันได้อยู่ดี⁹

ความน่าสนใจของเรื่องเล่านี้คือ การตีกรอบทางเพศผ่านเรื่องเล่าของศาสนา ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ หรือการสร้างวาทกรรมของแต่ละเพศได้อย่างแนบเนียน (Genderization) เมื่อนำเอาอายุของตำนานมาเป็นส่วนสนับสนุนการวิเคราะห์ ส่งผลให้แนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่ทรงพลังมาก ตลอดจนกำหนดความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมได้อย่างกลมกลืน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการที่เพศชายจะต้องทำงาน เข้มแข็งอดทน ในขณะที่เพศหญิงควรจะทำการร่ายรำ ต้อง

9 Lyons and Lyons, *Sexualities in Anthropology*, 88-89.

อ่อนโยนและสวยงาม การตีกรอบทางเพศในรูปแบบนี้ไม่ได้ปรากฏแค่ในเรื่องเล่าของอารยธรรมอินเดีย แต่พบได้ทั่วไปแทบทุกอารยธรรมทั่วโลก และในทางเดียวกัน ผลจากการแพร่กระจายของแนวคิดการล่าอาณานิคมในช่วงศตวรรษที่ 15 ถึงศตวรรษที่ 19 ระยะเวลากว่าครึ่งสหัสวรรษ ย่อมทำให้ค่านิยม/ความเชื่อหลายอย่างในสังคมเลื่อนหายไป และทำให้เรามองสถานภาพ อัตลักษณ์เรื่องเพศที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่เที่ยงแท้แน่นอน ทั้งที่ในบางพื้นที่อาจมีกระบวนการบางอย่างดำรงอยู่ก่อนก็ได้ และเพื่อยืนยันในแนวคิดที่ข้าพเจ้ากล่าว ในส่วนต่อจากนี้ข้าพเจ้าจะนำเสนอหลักฐานของการมีอยู่ของพฤติกรรมทางเพศซึ่งมีการกระทำกันเป็นปกติในอารยธรรมทั่วโลก แต่ถูกทำลายลงแล้วในปัจจุบัน

ตัวอย่างของพฤติกรรม “ประหลาด” ที่ข้าพเจ้าจะนำเสนอ ได้แก่ Shoopan ในกลุ่มชาติพันธุ์ Kadiak และในกลุ่มชาติพันธุ์ Chukchi ซึ่งทั้งสองตัวอย่างแรกเป็นกรณีของชนเผ่าในแถบไซบีเรีย อีกทั้งยังมีตัวอย่างของ Chookadoo ในชนเผ่าพื้นเมืองของออสเตรเลียตะวันตก และ Mahoos ในหมู่เกาะเทฮีติ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มตัวอย่างของชาติพันธุ์ในประเทศซึ่งปัจจุบันมีอัตราการยอมรับเรื่องเพศทางเลือกอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนักคือ กลุ่มประเทศแถบเอเชียตะวันออก (กรณีญี่ปุ่นและจีน) Basir ในแถบคาบสมุทรมลายู รวมไปถึงตัวอย่างพิเศษของชนเผ่าในบราซิลและชนเผ่าเอสกีโม ซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำของเพศชาย ที่กระทำตัวตามอัตลักษณ์ของเพศหญิง แต่เป็นการกระทำที่สวนทางกันคือ มนุษย์เพศหญิงมีอัตลักษณ์และการแสดงออก “แบบผู้ชาย” (ตามคตินิยมปัจจุบัน)

กลุ่มตัวอย่างแรกได้แก่ Shoopan เป็นกรณีที่เปลี่ยนแปลงเพศวิถีของเด็กผู้ชายกรณีที่เด็กคนนั้นมีลักษณะทางกายที่คล้ายเพศหญิง ซึ่งกระบวนการคือ การกล่อมเกลาดังแต่เด็กด้วยการเลี้ยงดู แต่งตัว สอนงานบ้านและบังคับให้อยู่แต่กับเด็กผู้หญิงด้วยกัน โดยเมื่อเด็ก

คนนั้นอายุถึงจุดหนึ่งก็จะต้องมอบให้แต่งงานกับชายผู้มีฐานะ และจะถูกเรียกว่า Shoopan หรือ Achnuchik¹⁰

ในส่วนของชาติพันธุ์ Chukchi นั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อเชิงภูตผี คือ ผู้ที่จะมาเป็นหมอผีรายต่อไปจะกระทำลักษณะในแบบที่เกี่ยวข้องกับงานบ้านงานเรือน คือ การแต่งกายแบบเพศหญิง ไว้ผมยาว กระทำงานสลับกันในบ้าน (ในสังคมนี้เรียกบ้านว่า Yurt) คือให้สามีทำหน้าที่ภรรยา และภรรยาทำหน้าที่การงานของสามี ซึ่งการกระทำในรูปแบบนี้พบกระจายได้ทั่วไปในแถบไซบีเรีย แต่จะเป็นการกระทำเฉพาะกลุ่มหมอผีเท่านั้น¹¹

Chookadoo นั้น มีไว้ใช้เรียกเด็กชายในช่วงวัยห้าขวบถึงสิบขวบที่ถูกนำมาเสนอให้เป็นภรรยาของชายหนุ่มในเผ่า หากชายหนุ่มคนนั้นไม่สามารถหาภรรยาได้เมื่อถึงวัยต้องแต่งงาน ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวนับว่าเป็นเรื่องที่ยอมรับได้และมีการกระทำกันเป็นปกติ (แต่สำหรับสังคมปัจจุบันน่าจะรับไม่ได้แล้ว) เพราะผู้หญิงในเผ่าจะถูกครอบครองและสงวนไว้สำหรับหัวหน้าเผ่าหรือชายผู้มีอิทธิพลเท่านั้น จึงเป็นเรื่องแปลกมากกว่าด้วยซ้ำถ้าพบชายอายุต่ำกว่าสามสิบปี สามารถแต่งงานกับผู้หญิงในชนเผ่า และตัวอย่างสุดท้าย คือ Mahoos ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกกลุ่มบุคคลที่แต่งกายแบบผู้หญิง คบเฉพาะผู้หญิง หรือพูดโดยง่ายคือ กระทำทุกอย่างเหมือนมนุษย์เพศหญิง แต่มีร่างเป็นชาย ซึ่งกลุ่ม Mahoos นี้จะได้รับการยอมรับและสนับสนุนโดยหัวหน้าเผ่า คือเป็นผู้หญิงในครอบครองของหัวหน้าเผ่า¹²

ตัวอย่างต่อมาคือ กรณีของกลุ่มประเทศแถบเอเชียตะวันออก อันได้แก่จีนและญี่ปุ่น ทั้งนี้มีหลักฐานแสดงถึงการมีอยู่ของช่องโศกณีจำนวนมากที่เป็นโศกณีชายในจีน ซึ่งเด็กชายเหล่านั้นจะถูกฝึกให้

10 Ibid., 106-107.

11 Ibid., 107.

12 Ibid.

มีทักษะในการร่วมเพศตั้งแต่ยังเด็ก หรือในกรณีของญี่ปุ่นนั้น มีกรณีตัวอย่างที่น่าสนใจคือ มีลักษณะที่คล้ายกับ Pederasty ของอารยธรรมกรีก กล่าวคือ การกระทำในรูปแบบเดียวกันระหว่างผู้ชายและเด็กหนุ่ม โดยที่ความสัมพันธ์นี้มักเกิดขึ้นจากความใกล้ชิดที่อยู่ในรูปแบบการใช้ชีวิตในสังคม เช่น พระและลูกวัด ที่แตกต่างจากวัดไทย เพราะลูกวัดจะทุ่มเทถวายตัวรับใช้พระเพียงรูปเดียว หรือในหมู่คนรักชายในโรมัน ที่จะมีลูกศิษย์เป็นเด็กชายคอยติดตามรับใช้ไปทุกแห่ง รวมไปถึงกรณีของการมีโรงน้ำชา ซึ่งเกอิชาเพศชาย ก็เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปเช่นกัน¹³ และตัวอย่างของบริเวณคาบสมุทรมาเลย์ ซึ่งในปัจจุบันเป็นสังคมที่อาจกล่าวได้ว่า มีชื่อเสียงอย่างมากในด้านของความรุนแรงที่กระทำต่อเพศทางเลือก อีกทั้งยังมีการกระทำที่รุนแรงกว่าสองประเทศตัวอย่างก่อนหน้านี้¹⁴ Basir เป็นคำที่เรียกใช้กลุ่มคนผู้ยังชีพด้วยเวทมนตร์ และการค้า (ประเวณี) ซึ่งพวกเขายังแต่งตัวและกระทำตัวตามอัตลักษณ์ของเพศหญิงด้วย ที่ยิ่งไปกว่านั้น การกระทำในรูปแบบนี้สามารถพบได้นอกเหนือจากแค่ตัวคาบสมุทร แต่ยังกระจายไปถึงบริเวณหมู่เกาะสุมาตรา และยังมีผู้คนจำนวนมากที่ตกลงแต่งงานกับ Basir อีกด้วย¹⁵

ตัวอย่างสุดท้ายนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่การกระทำของเพศชาย แต่เป็นการกระทำของเพศหญิงที่จะดูแปลกในมุมมองของกรอบคิดกระแสหลักในปัจจุบัน เพราะ เพศหญิงในชนเผ่าของบราซิลและเอสกีโมนั้น มีลักษณะที่แตกต่างออกไปจากสามัญสำนึกที่พวกเราคุ้นชิน ในตัวอย่างของบราซิล คือการมีชนเผ่าที่เพศหญิง กระทำทุกอย่างตามอัตลักษณ์ของเพศชายในปัจจุบัน คือ ไว้ผมสั้น ล้างตัวร่วมกับผู้ชาย ตลอดจนเข้าร่วมสงคราม (มีอาวุธหลักคือ ธนู) นอกจากนี้ พวกเขา (พวกนาง) ยังมีคู่ครองเป็นผู้หญิงเช่นเดียวกันด้วย ซึ่งลักษณะดังกล่าว

13 Ibid., 107-108.

14 Ben Westcott, "Fear and Horror among Indonesia's LGBT Community as Gay Sex Ban Looms," *CNN*, February 26, 2018, <https://edition.cnn.com/2018/02/25/asia/indonesia-lgbt-criminal-code-intl/index.html> (accessed on May 20, 2018).

15 Lyons and Lyons, *Sexualities in Anthropology*, 107.

คล้ายคลึงกับผู้หญิงในเอสกิโม ตะวันออก จากกรณีที่พวกเขาสามารถเลือกที่จะไม่แต่งงานกับชายใดและหันไปเข้าป่าล่ากวางแทน¹⁶

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า บทบาทและสถานะทางเพศนั้นมีความสลับซับซ้อนและแตกต่างกันในตัวเองอีกทั้งยังสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกพื้นที่ของโลกโดยที่พื้นที่หรืออารายธรรมดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องอยู่ใกล้กันหรือเกิดในระยะเวลาเดียวกันด้วยซ้ำ การกล่าวอ้างของสังคมตะวันตกในอดีตที่กล่าวว่า การกระทำในเชิงของการรักร่วมเพศนั้น เป็นการกระทำ “ผิดธรรมชาติ” ดูจะเป็นข้อพาดพิงที่ไร้น้ำหนักไปได้จากตัวอย่างที่นำเสนอ เพราะตัวอย่างทั้งหมดที่ข้าพเจ้านำเสนอมา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดขึ้นพร้อมกันในหลายพื้นที่ ทว่าตัวอย่างดังกล่าวมีจุดรวมอย่างหนึ่งคือ ตัวอย่างของสถานการณ์ทั้งหมดเป็นช่วงเวลาที่ยุติพลของศาสนาที่กำหนดกรอบคิดในปัจจุบันยังไม่แพร่หลาย หรือยังมีอิทธิพลไม่ถึงพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งสรุปสั้น ๆ ว่า ในพื้นที่นั้นยังไม่เชื่อว่าการกระทำเชิงรักร่วมเพศ เป็นสิ่งที่ “ผิดธรรมชาติ” หรือกระบวนการ Genderization ยังเข้าไม่ถึง

ทว่าทั้งหมดแล้วเรื่องเพศ ที่แตกต่างกันก็ยังมีส่วนหนึ่งที่กระทำได้โดยไม่ต่างจากศาสนาเลยนั่นก็คือ การเป็นเครื่องมือในการควบคุมความคิด เป็นกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ ผ่านการนำเอาลักษณะภายนอกที่เกิดขึ้นของแต่ละปัจเจกไปเทียบเคียงกับลักษณะ บุคลิกภาพ หรือนิยามบางอย่างในเชิงรูปธรรม หนึ่งในความคิดที่เด่นชัดที่สุดและพวกเรามักจะเชื่อว่าเป็นสิ่งที่จริงแท้ คือ ผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแกร่งกว่าผู้หญิง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวข้าพเจ้ามองว่า เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น และนำเอาบริบทต่าง ๆ มาเทียบเคียงเพื่อให้สังคมเชื่อมั่นว่าเป็นจริง ข้าพเจ้ามองว่า ภาพลวงดังกล่าวเริ่มจางลงไปแล้ว เพราะนิยามของคำว่าแข็งแกร่งในอดีตและปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ความแข็งแกร่งไม่ได้จำเป็นที่จะต้องเป็นไปในเชิงของกายภาพเพียงอย่างเดียว เพราะ

16 Ibid., 108.

นิยามของคำว่าแข็งแรง ถูกขยายกว้างออกไปถึงความเข้มแข็ง ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในขอบเขตเดียวกับแข็งแรงแต่มีความหมายที่ลึกซึ้งกว่า ในเชิงนามธรรม คือ สื่อถึงความแข็งแรงของจิตใจ หรือการอดทน ต่อความเจ็บปวด อันเป็นทักษะที่จำเป็นกว่าในสังคมปัจจุบันที่ความเสี่ยงต่อการเกิดสงครามลดลงและการใช้ความรุนแรง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความแข็งแรงในทางกายภาพถูกต่อต้านมากขึ้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า จะแข็งแรงหรือเข้มแข็ง หรือมีลักษณะอื่นใด ทั้งหมดล้วนแต่เป็นอัตลักษณ์ที่เกิดจากกระบวนการทางสังคม โดยกระทำผ่านกรอบคิดทางเพศกายภาพ

ตัวอย่างที่เป็นที่พูดถึงโดยทั่วไปเมื่อจะพยายามผูกโยงอัตลักษณ์บางอย่างเข้ากับ ลักษณะทางเพศกายภาพ (ในที่นี้เป็นอัตลักษณ์เรื่องความเข้มแข็ง โดยผูกเข้ากับกายภาพของเพศหญิง) คือ การคลอดบุตร แต่ข้าพเจ้าจะไม่อ้างถึงประเด็นนี้เพื่อนำเสนอคำอธิบายของย่อหน้าก่อนหน้านี้นี้ เพราะการกระทำดังกล่าวอาจสร้างความสับสนในสิ่งที่ข้าพเจ้าพยายามนำเสนอมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ ข้าพเจ้าจะขยายความจากตัวอย่างที่ข้าพเจ้าได้นำเสนอไปข้างต้นคือ ประเด็นของชนเผ่าในบราซิลแทน

จะเห็นได้ว่าลักษณะการดำรงชีวิตของชนเผ่าดังกล่าว คืออาศัยอยู่เป็นเผ่า ลำสัตว์ มีการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างเผ่าผ่านการทำสงคราม (การใช้ความรุนแรงทางกายภาพ) ซึ่งกระบวนการทั้งหมดเกิดขึ้นแทบทุกพื้นที่ทั่วโลก คือเป็นลักษณะของการใช้ความรุนแรงเพื่อแย่งชิงทรัพยากรซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นทักษะในด้านที่เกี่ยวข้องกับการแย่งชิงทรัพยากรจึงมีความสำคัญ เพราะทั้งหมดล้วนแต่เป็นไปเพื่อความอยู่รอด ซึ่งในแต่ละพื้นที่ย่อมมีความจำเป็นของทักษะในการอยู่รอดที่แตกต่างกัน เช่น ทักษะการต่อเรือ อาจไม่ใช่ทักษะที่จำเป็นหากอยู่ในทะเลทราย ในบราซิลก็เช่นกัน ทักษะการเพาะปลูกอาจยังไม่ใช่ทักษะที่ชนเผ่าเรียนรู้ หรือสภาพแวดล้อมอาจไม่เอื้ออำนวยเพื่อความอยู่รอด เพศหญิงจึงต้องร่วมหาอาหารด้วย ลักษณะที่เป็นอยู่ใน

ผ่าคือ การคบหาคู่ครองที่ไม่ทำให้เกิดการผลิตประชากรที่มากขึ้น จึงอาจจำเป็นกว่าการเร่งผลิตประชากรเพื่อผลาญทรัพยากรที่หาได้ยากยิ่ง การมองเรื่องการอยู่กินระหว่างเพศเดียวกันของชนเผ่านั้นว่าเป็นเรื่องผิดแปลก จึงเป็นการนำเอาบริบทที่ต่างกันของประสบการณ์ที่ตนได้เผชิญ เอาอัตลักษณ์ที่สังคมของตนได้สร้างไว้ ไปผูกกับลักษณะทางกายภาพของปัจเจกในชนเผ่าและเหมารวมว่า ผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพแบบเดียวกัน ต้องมีอัตลักษณ์และการกระทำที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ทั้งที่แท้จริงแล้วอัตลักษณ์ทางเพศของในแต่ละพื้นที่ไม่ได้จำเป็นต้องเหมือนกันก็ได้

ข้อสรุปของส่วนนี้คือ อัตลักษณ์ทางเพศ หรือลักษณะในเชิงนามธรรมที่สะท้อนความเป็นเพศในทางกายภาพของแต่ละเพศนั้น เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น อาจเพื่อตอบสนองต่อเงื่อนไขบางประการ เช่น เพื่อให้เกิดการเพิ่มจำนวนของประชากร เพื่อความอยู่รอดของสังคม หรือเพื่อการคงไว้ซึ่งสถานภาพบางอย่างในสังคม ทั้งหมดแล้วนั้น อัตลักษณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในสถานการณ์หนึ่ง จึงไม่แปลกที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่สังคมเผชิญอยู่มีการเปลี่ยนแปลงไป แต่จากบริบททางประวัติศาสตร์โดยเฉพาะในช่วงของลัทธิการล่าอาณานิคม ส่งผลให้อัตลักษณ์ที่ถูกสร้างมาเพื่อตอบสนองต่อบริบทในแต่ละพื้นที่ ถูกเหมารวม บีบบังคับให้จำเป็นต้องสร้างอัตลักษณ์ใหม่ ลักษณะใหม่ ในรูปแบบที่อาจคล้ายคลึงกับแบบเดิม หรือแตกต่างจากอดีตอย่างสิ้นเชิง ส่งผลให้เกิดเป็นความเชื่อและหลงลืมลักษณะที่เคยมีอยู่แต่เดิมไป

ผลของกระบวนการทางเพศใน **สหราชอาณาจักรและอินเดีย**

ในสหราชอาณาจักรนั้น กระบวนการทางเพศนั้นมีรูปแบบไปในเชิงที่นำเสนอมาคือ เป็นวาทกรรม ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้

ปัจเจกตอบสนองต่อการกระทำบางอย่าง หรืออาจกระทำไปเพื่อการสวดส้องควบคุมสังคม¹⁷ ทั้งนี้มีหลักฐานมากมายในประวัติศาสตร์ของสหราชอาณาจักรว่า วาทกรรมทางเพศหรือกระบวนการทางเพศที่ถูกสร้างขึ้นใหม่โดยเป็นการประกอบรวมของหลายสิ่งเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของศีลธรรม ความเชื่อตลอดจนเป็นการแฝงบรรทัดฐานบางอย่างลงไปในการรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมผ่านกระบวนการที่มีพัฒนาการตั้งแต่การอ้างศาสนา ไปจนถึงการหยิบเอาวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสนับสนุน ซึ่งทั้งหมดจะถูกนำเสนอในส่วนถัดไป

ลำดับขั้นของกระบวนการสร้างวาทกรรมทางเพศในสหราชอาณาจักรนั้น ในขั้นแรกเริ่มต้นมาจากที่ได้กล่าวไปแล้วคือ การประกาศ The 1533 Act of Henry VIII ซึ่งตัวกฎหมายนี้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในฐานะของ Buggery Law หรือ Sodomy Law จากที่กล่าวไปก่อนหน้านี้ว่า ผู้ที่กระทำการบางอย่างที่ “ผิดธรรมชาติ” จะถูกลงโทษด้วยกฎหมายดังกล่าว โดยบทลงโทษนั้นมีโทษถึงประหารชีวิต จึงสะท้อนได้ว่าสหราชอาณาจักรมองว่า การกระทำการทางเพศที่เป็นไปในรูปแบบดังกล่าวคือ อาชญากรรมขั้นร้ายแรงที่สุด¹⁸

ซึ่งที่มาของชื่อกฎหมายนั้น เกี่ยวข้องโดยตรงกับคริสต์ศาสนา จากชื่อของตัวกฎหมายคือ Sodomy และการลงโทษผู้กระทำความผิดจากการกระทำการที่เป็น Sodomite หรือการกระทำการที่เหมือน Sodom ทั้งหมดมีความเกี่ยวข้องกับคำว่า Sodom ซึ่งเป็นเมืองที่มีบัญญัติไว้ในพระคัมภีร์ ทั้งนี้เมืองดังกล่าวถูกทำลายด้วยความพิโรธของพระเจ้า เนื่องจากพลเมืองได้กระทำความบาป อันได้แก่การมีเพศสัมพันธ์ทางทวาร¹⁹

17 Jeffrey Weeks, *Sex, Politics and Society: The Regulation of Sexuality since 1800* (Routledge, an Imprint of the Taylor & Francis Group, 2018), 5-6.

18 Weeks, *Sex, Politics and Society*, 104.

19 “Sodomite,” in *Rawson’s Wicked Words*, Hugh Rawson, ed. (Hugh Rawson, 1989), <http://ezproxy.cul.columbia.edu/login?qurl=https%3A%2F%2Fsearch.credoreference.com%2Fcontent%2Fentry%2Frawson%2Fsodomite%2F0%3FinstitutionId%3D1878>.

ทว่าตัวกฎหมายเอง ยังไม่ได้ระบุผู้กระทำความผิดแบบเจาะจงไปที่กลุ่มของเพศทางเลือกโดยตรง (ทั้งนี้เพราะเพศทางเลือกไม่ใช่สิ่งที่สามารถตรวจจับได้ง่าย) และจะกระทำการจับมาลงโทษได้ก็ต่อเมื่อมีหลักฐานของการร่วมเพศจริง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการพิสูจน์ทางการแพทย์โดยละเอียด ตัวกฎหมายเองจึงสะท้อนถึงการจัดการกับมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ทำให้เกิดประชากรใหม่ (Non-procreative sex) เป็นหลัก²⁰ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวถูกใช้ต่อเนื่องนับร้อยปี โดยมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยมาก และยังคงมีการบังคับใช้อย่างต่อเนื่อง เช่นในปี 1806 มีผู้ถูกประหารชีวิตจากการกระทำความผิด Sodomy Law มากกว่าคดีฆาตกรรมด้วยซ้ำ²¹

จนกระทั่งช่วงต้นของทศวรรษที่ 1870 ได้มีการสั่งประหารชีวิตชายสองคน ได้แก่ นาย Ernest Boulton และ Frederick William จากการฝ่าฝืน Sodomy Law ผ่านการ “แต่งกายข้ามเพศ” ซึ่งในครั้งนั้นทั้งสองนายถูกจับและตรวจร่างกายโดยทันทีว่ามีการกระทำความผิด “ทั้งที่ไม่ได้รับอนุญาตจากศาล” และกลายเป็นว่า ทั้งสองนายไม่ได้มีหลักฐานของการร่วมเพศทางทวารเลยอีกทั้งความเห็นในหมู่คณะลูกขุนเองก็ยังมีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องอัตลักษณ์หรือลักษณะของการเป็นเพศทางเลือก ซึ่งในครั้งนั้นจำเลยถูกตัดสินว่าผิด โดยเหตุผลคือ การแต่งกายข้ามเพศนั้น เป็นการกระทำความที่ขวางสังคม และการกระทำตัวแบบผู้หญิง ทั้งที่กายภาพเป็นผู้ชาย²²

จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายโดยผูกโยงกับความเชื่อทางศาสนาข้อนี้เริ่มมีพัฒนาการที่มากขึ้นไปอีกจากที่เป็นเรื่องของการกระทำความผิด พัฒนาเป็นอาชญากรรมขั้นร้ายแรง (ระดับฆาตกรรมหรือก่อกบฏ) และได้กลายมาเป็นกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมในท้ายที่สุด เพราะมีขอบเขตของการลงโทษที่ไม่คลุมเครือ นำมาซึ่งการสังหารแบบหวาดหวายโดยไม่สน

20 Weeks, *Sex, Politics and Society*, 104.

21 Ibid., 104-105.

22 Ibid., 105.

หลักกฎหมายที่ถูกระบุไว้แต่แรกเริ่มของการบังคับใช้ เป็นผลให้ จำเลยถูกประหารชีวิต ด้วยโทษที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ ทั้งที่ทั้งสองคนนั้น ไม่ได้มีเพศสัมพันธ์ หรือไม่มีหลักฐานยืนยันได้ว่า มีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้น

ตัวอย่างที่เกิดขึ้นมีผลที่ชัดเจนคือ กระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นภาพสะท้อนที่ดีของความสับสนจากการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศ เพราะการเป็นเพศทางเลือนั่น ไม่ได้มีอัตลักษณ์ที่ชัดเจนเลย ส่งผลให้สังคมไม่สามารถตีกรอบได้ว่า สรุปลแล้วบุคคลคนนั้นเป็นเพศใดในวาทกรรมของตน เพราะเพศทางเลือนมีกายภาพที่มองภายนอกเป็นชาย แต่ในส่วนอื่นอันได้แก่ การกระทำ รสนิยม เป็นการกระทำที่ระบุเพศไม่ได้นอกเหนือไปจากจะมีการร่วมเพศ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์เดียวที่เกิดขึ้นในเวลานั้น

หลักฐานที่สะท้อนได้ดียิ่งขึ้นถึงข้อเสนอดังกล่าวคือ หลักฐานว่า ชายที่แต่งงานแล้วจะมีแนวโน้มได้รับโทษต่ำกว่าชายโสดมาก จากความผิดของ Sodomy Act²³ ตลอดจนความเข้าใจของคนในสังคม เรื่องของโสเภณีชาย ที่คนส่วนมากมักเข้าใจไปเองว่า โสเภณีชายจะต้องมีร่างกายที่บอบบาง อรชร เหมือนผู้หญิง (ก็คือ เอาอัตลักษณ์ไปจับกับโสเภณีหญิง จริง ๆ) ทั้งที่ในเวลานั้นโสเภณี (ชาย) ส่วนใหญ่จะมีร่างกายในทางตรงข้าม กับที่สังคมเข้าใจคือมีร่างกาย “บึกบึน” “สมชาย” อีกทั้งยังประกอบอาชีพที่ “เป็นผู้ชาย” มาก เช่น มือกลอง พ่อค้าขายถ่าน Police Runner (เป็นตำรวจที่จะตระเวนไปตามถนนและวิ่งไล่จับขโมย ตามเสียงตะโกนขอความช่วยเหลือ) หรืออาจเป็นเด็กเสิร์ฟ และพนักงานร้านชา²⁴

หลังจากกรณีของนาย Ernest และ Frederick นำมาซึ่งความพยายามสร้างอัตลักษณ์ทางเพศที่ชัดเจนยิ่งขึ้นกว่าเดิม ผ่านการใช้

23 Ibid., 106.

24 Robert Holloway, *The Phoenix of Sodom* (Holloway Printer, 1813), 13.

วิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการเอาการแพทย์มาอธิบาย
ว่าเป็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างตั้งครรภ์ เป็นโรคร้าย หรือเป็นโรค
ทางจิตซึ่งส่งผลโดยตรงต่ออารมณ์และการกระทำต่าง ๆ²⁵

พลังอำนาจของกระบวนการทางเพศ สามารถตีกรอบเพศชาย-
หญิงได้สำเร็จ (จนยากแก่การล้มล้าง) ข้าพเจ้าเองก็ไม่สามารถหาคำที่
ง่ายที่สุดที่จะสื่อความหมายถึงเรื่องเพศได้อีก นอกจากเพศชาย-หญิง
และเพศทางเลือก (หรือเพศอื่น ๆ) ทั้งนี้เนื่องมาจากความสามารถ
ในการนิยามแล้ว ในส่วนนี้จะแสดงถึงพลังของการควบคุมความรู้สึก
นึกคิดในเชิงศีลธรรม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติตัวของบุคคลใน
กาลต่อมา

ในส่วนนี้จะนำเสนอถึง Victorian Values หรือ ค่านิยมแบบ
วิคตอเรีย ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญในเครื่องมือการควบคุมทาง
เพศที่พัฒนามาจากกฎหมายของพระเจ้าเฮนรีที่แปด จากบริบททาง
ประวัติศาสตร์ของสหราชอาณาจักรในช่วงเวลาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า
ช่วงเวลานั้นอาจเรียกได้ว่าเป็นยุคทองของจักรวรรดิ

ทั้งนี้รายละเอียดที่มาของ Victorian นั้นค่อนข้างซับซ้อน
อีกทั้งยังมีประเด็นอื่นมาเกี่ยวข้องสูงมาก กล่าวคือ สภาวะสังคมของ
สหราชอาณาจักรอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมที่มีความ
ซับซ้อนยิ่งขึ้น ผลจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง
ครั้งใหญ่ในสังคม เพราะรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนในสังคม
เปลี่ยนแปลงไป จากชนบทเข้าสู่เขตเมืองมากขึ้นตลอดจนเครื่องมือ
เดิมที่ใช้ในการควบคุมสังคมอันได้แก่ศีลธรรม ศาสนาและค่านิยมแบบ
ดั้งเดิมไม่มีประสิทธิภาพอีกต่อไป หากวัดจากตัวเลขเชิงสถิติที่เกิดขึ้น
อัตราการแต่งงานและอัตราการหย่าร้างในช่วงศตวรรษที่ 18 (หลัง
ปฏิวัติอุตสาหกรรม) พุ่งสูงขึ้น ผู้คนแต่งงานเร็วขึ้น มีการเพิ่มจำนวน

25 Weeks, Sex, Politics and Society, 109-111.

ของอัตราการเกิดทั้งในรูปแบบบุตรในสมรส/นอกสมรส ซึ่งสวนทางกับอัตราการรู้หนังสือที่ลดต่ำลง เพราะเกิดจากการสมรสโดยไม่ได้วางแผน²⁶

ทั้งหมดทั้งมวลเป็นเหตุให้รัฐเองต้องสร้างกระบวนการในการควบคุมแบบใหม่ เพื่อนำสภาพสังคมให้กลับเข้าสู่ความปกติ (ในสายตาของรัฐ) อีกครั้งหนึ่ง การประกาศใช้ Victorian Values จึงเกิดขึ้น แต่ว่าการควบคุมดังกล่าวกลับเป็นกระบวนการทางเพศภาคต่อเนื่องจากที่เคยเกิดขึ้นในอดีต คือนอกจากจะกำหนดลักษณะในเชิงนามธรรมแล้ว Victorian Values ยังลงลึกไปถึงการปฏิบัติตัวโดยละเอียดแทบทุกด้าน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคม ตัวอย่างที่ชัดเจนมากคือ ช่วงปลายของศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงเวลา that Victorian Values เริ่มฝังรากลงในสังคม และเกิดกระบวนการทางสังคมมากมายที่พยายามบีบบังคับ ให้ปัจเจกกระทำตามสิ่งที่ตั้งตามแบบที่รัฐกำหนด มีกลุ่มสตรีที่เรียกร้องเกี่ยวกับการสร้างสังคมที่บริสุทธิ์ ปราศจากการกระทำผิดทางเพศ ได้ค้นพบโดยบังเอิญว่า ตัวเธอเองได้กระทำการ “ช่วยตัวเอง” มาเป็นเวลานานมาก โดยที่เธอไม่รู้ว่าการกระทำแบบนี้จะเข้าข่ายของการช่วยตัวเอง เพียงแต่เธอรับรู้ว่าการช่วยตัวเองเป็นการกระทำที่บาปและผิดต่อค่านิยมอันดีงามของสังคม²⁷ ถ้าแม้แต่การช่วยตัวเองยังเป็นบาป การเป็นเกย์ ในสังคมช่วงนั้นย่อมเป็นบาปที่เลวร้ายยิ่งกว่า

จากตัวอย่างของสหราชอาณาจักรในช่วงนี้ กระบวนการทางเพศของจักรวรรดิได้มาถึงจุดที่เข้มข้นมากและมีอำนาจการควบคุมที่ครอบคลุมทั่วโลก เพราะสหราชอาณาจักรเอง เอาความคิดดังกล่าวไปบรรจุไว้ในกฎหมายของทุกรัฐอาณานิคมที่กระจายอยู่ทุกทวีป ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ สหรัฐอเมริกา ที่ภายหลังจะพัฒนาตนเองเป็นชาติมหาอำนาจของโลก และส่งเสริมแนวคิดดังกล่าวในเวลาต่อมา

26 Weeks, *Sex, Politics and Society*, 27-29.

27 Havelock Ellis, *Studies in the Psychology of Sex* (Random House, 1942), 464.

ข้อสรุปของบทนี้ ข้าพเจ้าพยายามที่จะย่อเอาประเด็นที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อนมากที่สุด มาย่อให้สั้นลง และทำให้เข้าใจง่ายมากขึ้นด้วยการอธิบายตามระยะเวลาและพัฒนาการ สองประเด็นที่สำคัญของกระบวนการทางเพศที่สหราชอาณาจักรได้สร้างขึ้นคือ กระบวนการ Genderization หรือการกำหนดนิยามอัตลักษณ์ทางเพศ ซึ่งได้มีความพยายามกระทำมาก่อนหน้านั้นแล้ว แต่กระบวนการดังกล่าวอาจเรียกได้ว่าสำเร็จในช่วงนี้ จากการนำเอาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นเสมือนกลุ่มผู้ผูกขาดการตีความ มาใช้อธิบายลักษณะการกระทำในเชิงรักร่วมเพศ หรือ การนำเอาลักษณะในเชิงนามธรรม มาสร้างให้เป็นรูปธรรมผ่านการอธิบายทางวิทยาศาสตร์ของกลุ่มเพศทางเลือก ส่งผลให้กลุ่มเพศทางเลือกที่ในอดีตระบบไม่สามารถกำหนดกรอบอัตลักษณ์ทางเพศได้ ถูกตีกรอบในท้ายที่สุด ด้วยกรอบของการแพทย์และความผิดปกติทั้งทางกายภาพและจิตใจ ภายหลังจากการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศให้กับปัจเจกในสังคมแล้ว นำมาซึ่งการตีกรอบความคิดผ่านการสร้างค่านิยมใหม่ตามมา ซึ่งการตีกรอบผ่านค่านิยมนี้ก็มีจุดอ่อนในตัวเองส่งผลให้เกิดการโต้กลับได้ ซึ่งจะนำเสนอในบทกระบวนการตอบโต้ของกลุ่มต่าง ๆ ต่อกระบวนการทางเพศ

อินเดียและการรับเอากระบวนการทางเพศเข้าสู่สังคม

อินเดีย เป็นหนึ่งในชาติอาณานิคมของอังกฤษ ซึ่งได้รับเอากระบวนการทางเพศเข้าไปเช่นกัน ซึ่งในตัวอารยธรรมของอินเดียเอง ก็มีการกำหนดกรอบแนวคิดการกระทำของสตรีเพศไว้อยู่แล้ว ดังที่เคยเสนอในตอนต้น ในส่วนนี้ข้าพเจ้าจึงจะเน้นเพียงการควบคุมเพศที่สามของสหราชอาณาจักรในอินเดียแทน ผ่านการบังคับใช้กฎหมาย “อนุมาตรา 377” ซึ่งว่าด้วยการกระทำผิดทางเพศที่ผิดกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ อนุตรมาตรานี้เป็นกฎหมายเก่าตั้งแต่ ค.ศ.1860 โดยเนื้อหา

ของอนุมาตราที่มีใจความสำคัญคือ ผู้ที่กระทำความผิดทางเพศ โดยมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน หรือกับสัตว์ หรือมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดจากธรรมชาติ (ไม่ทำให้เกิดการผลิตประชากรเพิ่ม) จะต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือในบางกรณีคือรับโทษตามแต่กำหนดซึ่งอาจยืดระยะเวลาถึงสิบปี หรือต้องเสียค่าปรับ²⁸ จะเห็นได้ว่าลักษณะของกฎหมายนี้มีใจความคล้ายคลึงกับ Sodomy Law มากและยิ่งไปกว่านั้นคือ ปัจจุบันประเทศอินเดียยังคงบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้อยู่

ในสังคมอินเดีย มีกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่มีลักษณะพิเศษ คือ ความเป็นกะเทยแท้ หรือ เพศที่สาม ซึ่งในภาษาอินเดียจะเรียกคนกลุ่มนี้ว่า Hijras ซึ่งหลังจากนี้จะใช้คำว่า “เพศที่สาม” สาเหตุที่เจาะจงเลือกใช้คำนี้เนื่องจากเป็นคำที่แสดงสถานภาพของคนกลุ่มนี้ได้ดีที่สุด เพราะตามปกติแล้วเพศ (ที่แสดงออกทางกายภาพ) จะมีอยู่สองเพศคือ ชาย และ หญิง แต่เพศที่สามดันเป็นกลุ่มคนที่มีอวัยวะเพศทั้งสองแบบ ทำให้ยากแก่การจำแนก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิของพวกเขาในทางกฎหมาย คือ เพศที่สามในอินเดีย “ไม่มีสิทธิ” ที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองของอินเดีย คือ ไม่สามารถลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ เพราะไม่ใช่ทั้งชายและหญิง แม้ว่าปัจจุบันกลุ่มคนดังกล่าวจะได้รับสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งแล้ว แต่ความไม่เท่าเทียมทางกฎหมายยังกระทบกับพวกเขาอยู่ ไม่ว่าจะเป็น เพศที่ขึ้นทะเบียนกลับเป็นการใช้สัญลักษณ์ (E) ที่ย่อมาจาก Eunuch ซึ่งแปลว่า ขันที (ชายผู้ถูกตอน / เอาอวัยวะเพศออก)²⁹ หรือการไม่ได้รับสิทธิในการจดทะเบียนสมรส สิทธิในการรับอุปการะเด็ก และที่เลวร้ายกว่านั้นคือแม้แต่สิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น การได้รับบัตร

28 Lawyered, “Simplifying Section 377: From British Raj to Changing Times, What India Needs to Understand,” *The Better India*, June 29, 2017, <https://goo.gl/v6weng> (accessed on May 18, 2017).

29 “Eunuch Meaning in the Cambridge English Dictionary,” *Cambridge Dictionary*, <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/eunuch> (accessed on May 18, 2017).

ประชาชน สิทธิประกันสังคม ใบขับขี่ ตลอดจนสวัสดิการจากรัฐ เพศที่สามในอินเดียเองก็ไม่ได้รับสิทธิดังกล่าว

ในด้านของสภาพสังคมแล้วกลุ่มเพศที่สามส่วนมากอยู่ในสถานะที่ยากจน ทั้งนี้ เพศที่สามมักถูกละทิ้ง “โดยครอบครัวของตนเอง” หรือหนีออกจากบ้าน ส่วนหนึ่งเพราะสังคมอินเดียไม่สามารถยอมรับเพศที่สาม ซึ่งมีสภาพของทั้งสองเพศอยู่ ทำให้คนกลุ่มนี้ขาดแคลนการเข้าถึงการศึกษาและลงเอยที่การค้าบริการทางเพศเพื่อหาเลี้ยงชีพตั้งแต่เด็ก คนกลุ่มนี้จึงมีคุณภาพชีวิตที่ย่ำแย่มากทั้งถูกรังแกโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ตกอยู่ในสถานะที่ยากจนไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการรัฐได้ รวมถึงเป็นกลุ่มที่เสี่ยงมากต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะโรคเอดส์ ซึ่งจากสถานะดังกล่าวทำให้ปัจจุบันรัฐบาลอินเดียต้องจัดให้กลุ่มเพศที่สาม ถูกขึ้นทะเบียนอยู่ในสถานะของ OBC (Other Backward Classes) และต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษโดยรัฐ

ในส่วนของกลุ่มเพศทางเลือกในอินเดียนั้น ด้วยความที่สถานะดังกล่าวเป็นเพียงรสนิยมทางเพศ ซึ่งสามารถปกปิดได้ จึงทำให้ชีวิตของพวกเขาไม่ยากลำบากนักเมื่อเทียบกับกลุ่มเพศที่สาม แต่การอยู่แบบต้องหลบซ่อนและอิทธิพลจากกระแสสังคมที่ได้รับอิทธิพลจากอนุมาตรา 377 ก็ทำให้ชีวิตของกลุ่มดังกล่าวต้องลำบากพอสมควร ซึ่งปัญหาที่มากที่สุดที่คนกลุ่มนี้ต้องเผชิญคือ สิทธิในการจดทะเบียนสมรสและการยอมรับจากสังคม ทั้งนี้กระแสการต่อต้านที่เกิดขึ้น โดยมากมักอ้างถึงการละเมิดศาสนาฮินดู แต่ที่แปลกไปกว่านั้นคือ คัมภีร์พระเวทบัญญัติประเด็นดังกล่าวไว้ในพระคัมภีร์ แต่ไม่ได้เป็นไปในเชิงต่อต้านทั้งยังมีการปฏิบัติตนในเชิงที่เกี่ยวข้องและยังมีศาสนพิธีที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเพศที่สาม

การอ้างถึงการจำกัดสิทธิของกลุ่มเพศทางเลือก โดยเฉพาะในด้านของสิทธิในการจดทะเบียนสมรส ซึ่งในส่วนนี้จะกล่าวถึงการสมรส “ที่ไม่เกี่ยวข้องในทางกฎหมาย” แต่เป็นการสมรสที่เกี่ยวข้องกับ

วัฒนธรรมหรือการตามธรรมเนียม ในศาสนาฮินดู ทั้งนี้ในคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ (Manu Smriti) ได้แบ่งรูปแบบการสมรสดังนี้

1. Prashasta หรือ การสมรสที่น่าพึงใจ

- 1.1 Brahma Vivah หรือ พรหมณ์ วิวาท
- 1.2 Divya Vivah / Dev Vivah หรือ
ทิพย์วิวาท / เทพวิวาท
- 1.3 Arsha Vivah หรือ อาชา วิวาท
- 1.4 Prajapatya Vivah หรือ พรหมณ์วิวาท

2. Aprashasta หรือ การสมรสที่ไม่น่าพึงใจ

- 2.1 Asura Vivah หรือ อสูรวิวาท
- 2.2 Gandharva Vivah หรือ คนธรรพวิวาท
- 2.3 Rakshasa Vivah หรือ รากษสวิวาท
- 2.4 Pisacha Vivah หรือ ปีศาจวิวาท

ทั้ง 8 รูปแบบมีรายละเอียดที่แตกต่างกันซึ่งมีรายละเอียดค่อนข้างมาก ในส่วนนี้ข้าพเจ้าจึงจะให้ความสนใจเป็นพิเศษกับ “คนธรรพวิวาท” หรือ Gandharava Vivah ซึ่งมีชื่อเรียกอีกรูปแบบว่า “Love Marriage” ทั้งนี้นิยามของการแต่งงานในวิธีนี้คือ การแต่งงานที่เกิดจากการยินยอมของทั้งสองฝ่ายโดยไม่มีผู้ปกครอง/พ่อแม่มาเกี่ยวข้อง

เหตุที่ข้าพเจ้ายกการแต่งงานในรูปแบบนี้ขึ้นมาเพราะ วิธีการแต่งงานนี้ถูกอ้างโดยกลุ่มเพศทางเลือก ว่าเป็นการสมรสที่แม้จะไม่น่าพึงใจ แต่ก็จัดเป็นการสมรสในกรอบการมองแบบฮินดู และใช้เรื่องนี้เป็นหนึ่งในประเด็นเพื่อโต้แย้งกลุ่มต่อต้านที่มีแก๊งศาสนาเพื่อโจมตีกลุ่มเพศทางเลือกว่าเป็นการกระทำที่ไม่อาจยอมรับได้ในวิถีแบบฮินดู และเพิ่มเติมจากรูปแบบการสมรสแล้ว ยังมีอีกหลายส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรอบคิดแบบฮินดู “ที่ไม่ได้ต่อต้าน” การมีอยู่ของกลุ่มเพศทางเลือกทั้งยังระบุอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนคือ

1. ตัวละคร อีราวัต ที่ถูกระบุในตอนหนึ่งของมหากาพย์ “มหากาภารตะ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพระคัมภีร์ฮินดูทั้งหมดนี้เนื้อเรื่องข้างต้นกล่าวเกิดขึ้นในตอนสงครามทุ่งกุรุเกษตร กล่าวโดยย่อคือ ในสงครามครั้งนั้นฝ่ายปาณฑพได้ตัดสินใจที่จะให้ “อีราวัต” ผู้ได้รับพรจากพระแม่กาลิเข้าสู่สนามรบเพื่อให้ตนเองได้รับชัยชนะอย่างแน่นอน แต่พรดังกล่าวมีเงื่อนไขคือ อีราวัตต้องสละชีพตนเองในสงครามครั้งนั้น ทั้งนี้ อีราวัตยอมที่จะเข้าสู่สนามรบเพื่อราชวงศ์ปาณฑพ แต่ทว่า อีราวัตมีคำขอสุดท้าย คือขอให้ตนมีโอกาสได้มีคู่ครองก่อนที่จะตาย ซึ่งกลับกลายเป็นว่าไม่มีสตรีโดยยอมที่จะแต่งงานกับอีราวัตเลย (เพราะตนจะต้องเป็นหม้าย) เพื่อให้อีราวัตสมหวัง พระกฤษณะ จึงอวตารลงมาเป็นนางโมฮินิ และหลับนอนกับอีราวัตหนึ่งคืนก่อนเข้าสงคราม และเมื่อสงครามจบลงโดยฝ่ายปาณฑพได้รับชัยชนะ นางโมฮินิ ได้กระทำพิธีสตีตามธรรมเนียมฮินดู ด้วยการหักงาไล่ข้อมือ และทบทวนน้ำอกตนเองจนตาย จึงค่อยกลายร่างกลับเป็นพระกฤษณะอีกครั้ง เหตุการณ์จากมหากาพย์นี้ ถูกนำมาจำลองในพิธี Koovagam Koothandavar (ซึ่งเป็นชื่อของอีราวัตในภาษาทมิฬ) โดยพิธีนี้จัดขึ้นทุกปีในรัฐทมิฬนาฑู และมีกลุ่มเพศที่สามเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก

2. นอกจากอีราวัตและพิธี Koovagam Koothandavar แล้วยังมีส่วนหนึ่งของมหากาพย์มหากาภารตะ ที่อรชุน ถูกสาปให้กลายเป็นกะเทย (นาง Brihannala) ซึ่งภายหลังได้เป็นสาวกให้กับเจ้าชายอัทธา และปกป้องเจ้าชายจากศัตรูที่มาเมืองหัสตินาปุระ หรือปางหนึ่งของพระศิวะ (นาง Ardhanari / ข้าพเจ้าเข้าใจว่าน่าจะออกเสียงเป็น “อาราธนารี”) ซึ่งเป็นเทวรูปครึ่งหญิง-ชาย ที่พบได้ตามเทวสถานฮินดู และเทพอัยยัปปีน (Ayyappa) ซึ่งเป็นที่บูชาอยู่ทั่วไปในแถบเอเชียใต้ และเป็นบุตรของ “พระศิวะกับพระวิษณุ”

ซึ่งจากตัวอย่างที่นำเสนอไปข้างต้น ยังมีหลักฐานอีกมากมายในคัมภีร์พระเวทที่บ่งบอกถึงการมีอยู่ของเพศที่สาม หรือการกระทำในเชิงรักร่วมเพศ ดังนั้นคำกล่าวที่ว่า การมีรสนิยมรักร่วมเพศ หรือการ

เป็นเพศทางเลือก เป็นสิ่งผิดบาปและเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ในกรอบมุมมองแบบอินดูนั้น จึงเป็นคำกล่าวอ้างที่ไม่มีน้ำหนัก และสะท้อนความไม่เข้าใจในบริบททางประวัติศาสตร์ของผู้อ้างจุดยืนนี้ อีกทั้งคัมภีร์กามสูตรยังเป็นเครื่องยืนยันที่ดีมากของสภาพสังคมของอินเดียก่อนรับเอากระบวนการทางเพศของสหราชอาณาจักรเข้าไป เพราะคัมภีร์ดังกล่าวเป็นการอธิบายถึงรูปแบบ กระบวนท่าในการร่วมเพศ³⁰ ซึ่งสวนทางกับค่านิยมแบบ Victoria อย่างชัดเจน

ข้าพเจ้าอาจสรุปว่า ความกลัวและการต่อต้านเพศทางเลือก “ไม่ใช่” วัฒนธรรมของอินดูแต่ดั้งเดิม หากแต่เป็นผลจากการรับวัฒนธรรมแบบตะวันตก (ในบริบท ณ ขณะนั้น) ซึ่งความเข้าใจผิดดังกล่าวและการต่อต้านต่อกลุ่มเพศทางเลือกในอินเดียในปัจจุบัน จึงเป็นภาพสะท้อนที่ดีของกระบวนการทางเพศที่สหราชอาณาจักรนำมาถ่ายทอดว่ากระบวนการดังกล่าวดำเนินการได้เป็นอย่างดี

กระบวนการตอบโต้ของกลุ่มเพศทางเลือกต่อกระบวนการทางเพศในสหราชอาณาจักรและอินเดีย

ในส่วนของการตอบโต้ที่เกิดขึ้นในสหราชอาณาจักรนั้น มีพัฒนาการที่ค่อนข้างนาน กล่าวคือกระบวนการเรียกร้องสิทธินั้น ไม่ใช่กระบวนการที่เกิดจากชนวนเหตุเพียงครั้งเดียว³¹ แต่เป็นกระบวนการที่ค่อย ๆ พัฒนามาเรื่อย ๆ ควบคู่ไปกับการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ไม่

30 “Kamasutra,” in *The Penguin English Dictionary*, R. E. Allen, ed. (Penguin, 2007), <http://ezproxy.cul.columbia.edu/login?qurl=https%3A%2F%2Fsearch.credoreference.com%2Fcontent%2Fentry%2Fpenguineng%2Fkamasutra%2F0%2FinstitutionId%3D1878>.

31 “A Timeline of LGBT Communities in the UK,” *The British Library*, May 6, 2014, <https://www.bl.uk/lgbtq-histories/lgbtq-timeline> (accessed May 20, 2018).

ว่าจะเป็นสิทธิสตรี สิทธิคนผิวสี หรือประเด็นเรื่องสงครามเวียดนาม ทั้งหมดแม้จะมีการเรียกร้องเคลื่อนไหวในสหรัฐอเมริกาแต่ก็เกิดขึ้นใน สหราชอาณาจักรเช่นเดียวกัน โดยคู่เรียกร้องที่สำคัญที่สุดในประเด็น เรื่องสิทธิทางเพศ คือการเรียกร้องโดยสตรีของกลุ่มสิทธิสตรี ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม คือเพศทางเลือกและสิทธิสตรี ล้วนแล้วแต่เป็นกระบวนการเรียกร้องที่ เกิดขึ้นจากกระบวนการทางเพศในอดีตที่กดขี่ บีบบังคับและละเมิด สิทธิของพวกเขาเหล่านั้น การเรียกร้องจึงเป็นการแสดงการต่อต้าน กระบวนการดังกล่าวและเรียกร้องสิทธิของร่างกาย ชีวิตและเพศของ ตน³²

ทั้งนี้แนวคิดสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการเรียกร้องสิทธิเหล่านี้คือ ลัทธิเสรีนิยมใหม่ ซึ่งไปได้เคียงคู่กับบริบทในช่วงของสงครามเย็น ทั้งนี้ ตัวแนวคิดดังกล่าวเอง มีส่วนสำคัญในการล้มล้างกรอบความคิดในแบบ เก่าหรือทำให้เห็นความย้อนแย้งของกระบวนการ Genderization กล่าวโดยละเอียดคือ ฝัองอนุรักษ์นิยมและกระบวนการทางเพศนั้น เป็น แนวคิดดั้งเดิมที่มีความพยายามจะรักษาสถานะต่าง ๆ เอาไว้ ทั้งนี้ ผลผลิตที่สำคัญที่สุดของกระบวนการดังกล่าวคือ รูปแบบของสถาบัน ครอบครัว ซึ่งรูปแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไปของสังคม ทำให้เห็นถึง การมีเพศสัมพันธ์ที่เร็วขึ้น การอยู่ก่อนแต่ง ตลอดจนการหย่าร้าง และ จากเหตุเหล่านี้เป็นภาพที่ฝ่ายอนุรักษ์นิยมสร้างขึ้นเพื่อให้สังคมเข้าใจ ว่า สถาบันครอบครัวกำลังถูกโจมตี³³ ทั้งนี้กลับกลายเป็นว่า ตรรกะคิด แบบดั้งเดิมไม่สามารถให้คำตอบแก่คำถามใหม่ที่เกิดจากสถานการณ์ ใหม่ที่สังคมเผชิญอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นและทำให้การ มีบุตรเป็นสิ่งที่ง่ายขึ้น หรือทำให้สิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนเกิดขึ้นได้เช่นการ

32 Sally R. Munt and Paula Kitching, "The origins and development of the lesbian, gay, bisexual and transgender civil rights movement in Britain from 1960 to the present," *Historian* 136 (2017-2018): 14-17, <https://www.history.org.uk/publications/resource/9333/the-historian-136-1967-a-year-of-change> (accessed May 19, 2018).

33 Weeks, *Sex, Politics and Society*, 318-319.

อุ้มบุญ หรือกรณีของการใช้ความรุนแรงในเด็ก ที่มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่ากังวลในสังคม ส่งผลให้เกิดการตั้งคำถามถึงความดีงามของสถาบันครอบครัว เช่น จะใช้สิทธิใดในการดูแลเด็ก หรือแยกเด็กออกจากครอบครัวของตน ซึ่งสิ่งนั้นเป็นไปเพื่อโอกาสที่ดีกว่าของเด็ก ทว่าขัดแย้งกับค่านิยมเดิมอย่างรุนแรง³⁴

จากตัวอย่างสถานการณ์ที่นำเสนอและกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป นำมาซึ่งการเรียกร้องสิทธิหรือหาแนวทางในการตอบโต้กระบวนการทางเพศในท้ายที่สุดซึ่งกระบวนการดังกล่าวโดยมากแล้วมักเป็นกระบวนการภายในที่ริเริ่มโดยประชาชนมากกว่าการกระทำโดยภาครัฐ³⁵ ส่งผลให้ปัจจุบันสหราชอาณาจักรมีพัฒนาการที่ค่อนข้างดีในประเด็นของสิทธิของเพศทางเลือก³⁶

ในส่วนของอินเดียนั้นกระบวนการตอบโต้ไม่ได้เป็นรูปแบบการเรียกร้องที่มีพัฒนาการอย่างยาวนานเฉกเช่นในสหราชอาณาจักร แต่ก็ยังเป็นกระบวนการเรียกร้องที่น่าสนใจมาก กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่ใช้สื่อเป็นแนวทางสำคัญ ตลอดจนลักษณะภูมิหลังทางความเชื่อและประวัติศาสตร์ ยังส่งผลต่อรูปแบบการเรียกร้องสิทธิที่ฝังที่เป็นตัวแทนของกระบวนการทางเพศเอง (ฝ่ายศาสนา) กลับมีกลุ่มที่แยกออกมาและให้การสนับสนุนการตอบโต้ด้วย

ตัวอย่างส่วนใหญ่ของข้าพเจ้าจะพุ่งเล็งไปที่การสมรส ซึ่งเป็นสิทธิและกระบวนการเรียกร้องที่แพร่หลายที่สุดในปัจจุบัน ทั้งนี้ในส่วนที่เคยกล่าวไปข้างต้นถึงการใช้รูปแบบของคณธรรพวิวาท เพื่อสร้าง

34 Ibid., 320-321.

35 Munt and Kitching, "The origins and development of the lesbian, gay, bisexual and transgender civil rights movement in Britain from 1960 to the present," 14-17.

36 Rachel Schraer and Joey D'Urso, "Gay Rights 50 Years ON: 10 Ways in which the UK Has Changed," *BBC*, July 29, 2017, <http://www.bbc.com/news/uk-40743946> (accessed on May 19, 2018).

ความชอบธรรมในการสมรสตามธรรมเนียมฮินดูนั้น ในส่วนนี้ข้าพเจ้าจะอธิบายสถานการณ์ตัวอย่างจากการสมรสในรูปแบบดังกล่าวซึ่งจะเกี่ยวข้องกับแนวทางสร้างความชอบธรรมให้กับการสมรสได้กรอบคิดแบบฮินดูในบริบทสังคมอินเดียรูปแบบใหม่อีกด้วย

ทั้งนี้ก่อนที่จะนำเสนอข้อมูลข้างต้น สิ่งแรกที่พึงเข้าใจก่อนคือ ในสังคมอินเดียไม่ได้มีเพียงแค่ประเด็นของเรื่องการเป็นรักร่วมเพศเท่านั้น ที่จะนำมาซึ่งการต่อต้านการสมรสจากครอบครัวหรือสังคม แต่แท้จริงมันมีปัจจัยที่ซับซ้อนกว่านั้นมาก เช่น ความต่างทางวรรณะ สังคมฐานะ พื้นที่ การศึกษา ฯลฯ ที่มีผลต่อการยอมรับของครอบครัวในการสมรสด้วย กล่าวคือ แม้แต่การสมรสระหว่างคนจากวรรณะเดียวกันแต่ต่างพื้นที่ เช่น วรรณะพราหมณ์จากภาคเหนือกับภาคใต้ของอินเดียก็อาจเกิดได้ยากเช่นกัน จากบริบทดังกล่าวเรื่องของ การสมรสระหว่างเพศเดียวกันจึงเป็นเพียงหนึ่งในปัญหาทางสังคมที่ซับซ้อนเนื่องจากปัญหานี้อาจเรียกได้ว่าเกิดขึ้นมานานนับตั้งแต่การเกิดขึ้นของระบบวรรณะ การกล่อมเกลாத่างสังคมในประเด็นนี้จึงมีอำนาจสูงมาก แต่เพราะในขณะเดียวกันก็มีผู้คนจำนวนมากที่ไม่ต้องการให้ความเชื่อดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อความรักของตน พวกเขาเหล่านั้นจึงเลือกที่จะหนีตามกัน และนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมในเวลาต่อมา³⁷

รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่ได้มีแค่การเปลี่ยนแปลงที่ดีเพียงอย่างเดียวแต่ยังรวมถึงกระบวนการที่ครอบครัวกระทำเพื่อป้องกัน ทำให้ลูกกลับมาหรือไม่กล้าหนีไป เช่น การทำ Honors Killing หรือการจ้างตำรวจท้องถิ่นในการตามล่าตัว ทั้งนี้เมื่อถูกตามกลับมาได้แล้วครอบครัวมักจะคลุมถุงชน ซึ่งบางคนอาจยอมรับแต่บางคู่อาจเลือกที่จะฆ่าตัวตายคู่กัน³⁸ และวิธีในการหนีตามกันนี้เองที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับคนรักร่วมเพศ โดยเฉพาะในบริบทปัจจุบัน

37 Ruth Vanita, "Same-sex weddings, Hindu traditions and modern India," *Feminist Review* 91, no. 1 (2009): 49-50, doi:10.1057/fr.2008.45.

38 Ibid., 49-50.

กล่าวคือ คนธรรพ์วิวาท์ เป็นการแต่งงานที่ตัดรายละเอียดทางพิธีออกไปแทบทั้งหมด ไม่จำเป็นต้องมีประจักษ์พยานใด ๆ นอกจากพวงมาลัยที่ใช้ในการแลกกันระหว่างพิธีหรือกองไฟเพื่อเป็นตัวแทนของพระเพลิงที่จะเป็นพยานของการสมรส³⁹ แม้ว่าคนธรรพ์วิวาท์ จะถูกระบุไว้ในคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ว่าเป็นการสมรสที่น่าพึงใจ ทำให้การสมรสในรูปแบบนี้ถูกใจมามาก่อนข้างมาก แต่ในขณะเดียวกัน คัมภีร์กามสูตรกลับระบุว่า คนธรรพ์วิวาท์เป็นรูปแบบการสมรสที่บริสุทธิ์ที่สุดในรูปแบบการสมรสทั้งหมด เพราะใช้เพียงความรักและการตกลงกันระหว่างสองฝ่ายเท่านั้น⁴⁰ ซึ่งในส่วนนั้นข้าพเจ้าไม่สามารถตัดสินได้ถึงความบริสุทธิ์ของการสมรส แต่ข้าพเจ้าขอสรุปว่า การสมรสในรูปแบบคนธรรพ์ มีความเกี่ยวข้องกับสังคมและประเด็นเรื่องที่ข้าพเจ้านำเสนอสูงมาก เพราะเป็นรูปแบบการสมรสที่คล่องตัวและสอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อการหนีตามกันได้ดีที่สุด ซึ่งข้าพเจ้าจะนำเสนอถึงประเด็นดังกล่าวในส่วนถัดไป

การสมรสแบบคนธรรพ์ที่กล่าวไปข้างต้น สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมอินเดียที่สุดท้ายคู่รักที่หนีตามกันก็สามารถหาความชอบธรรมในการสมรสของตนได้รอบคอบแบบอินเดียได้ ทั้งนี้ การปรับตัวของสังคมอินเดียในบริบทปัจจุบันนั้น เริ่มสามารถตอบโต้ต่อการใช้ความรุนแรงเพื่อป้องกันการหนีตามกันหรือเรื่องของสิทธิในความไม่เท่าเทียมทางเพศ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ๆ คือ 1. สื่อ และ 2. ศาสนาฮินดู

ส่วนแรก คือ สื่อ ซึ่งหมายรวมถึงสื่อที่นำเสนอข่าวสาร และสื่อบันเทิงเช่น ละคร หรือรายการโทรทัศน์ โดยกระบวนการที่สื่ออินเดียกระทำคือ การกระตุ้นให้เกิดความสนใจ หรือจุดประเด็นให้เกิดกระแส ตลอดจนการรื้อสร้างวาทกรรมใหม่ที่ส่งเสริมการยอมรับกลุ่มเพศทางเลือก กล่าวโดยละเอียดได้ว่า สื่ออินเดียใช้

39 Ibid., 54.

40 Ibid.

ละคร ในการผลิตซ้ำวาทกรรมเรื่องชาติภพของศาสนาฮินดู และนำเสนอเหตุการณ์ที่น่าสะเพื่อนใจอันเป็นผลจากวาทกรรมนั้น ซึ่งส่งผลให้ความเชื่อดังกล่าวทรงพลังยิ่งขึ้นอีก โดยเหตุการณ์ดังกล่าว มักนำเสนอข่าวการหนีตามกัน แต่สื่อจะนำเสนอการ “ฆ่าตัวตาย” ที่เกิดขึ้นในกรณีที่คู่รักเมื่อถูกจับได้ จะถูกจับ หรือเมื่อหนีออกมาแล้ว (และสมรสกันเสร็จแล้ว) คู่รักเหล่านั้น (โดยเฉพาะกลุ่มรักร่วมเพศ) มักจะกระทำการฆ่าตัวตายคู่เพื่อแสดงการขัดขืนต่อการบีบบังคับของสังคม และโดยมากมักพบจดหมายที่ข้างศพ ที่เป็นสารสุดท้ายของผู้ตายว่าเป็นการฆ่าตัวตายเพื่อให้ได้เกิดมาคู่กันใหม่ในภพหน้า หรือคำขอสุดท้ายให้จัดงานศพคู่กัน⁴¹ อธิบายเพิ่มเติมเรื่องบทบาทของสื่อต่อประเด็นดังกล่าวและการสร้างความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นนั้น สื่อใช้วิธีการนำเสนอละครที่มักแสดงภาพของการฆ่าตัวตายตามกันเพื่อให้ได้คู่กันจริง ๆ ในอีกชาติหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีการสร้างภาพยนตร์ที่มีผู้แสดงเป็น Hijra หรือกะเทย โดยตัวเอกและภาพยนตร์มีชื่อว่า Ardhnari (คล้ายกับปางหนึ่งของพระศิวะ ซึ่งเป็นกะเทยเช่นกัน)

อีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลคือ ตัวศาสนาฮินดู ทั้งนี้ตัวศาสนาฮินดูครอบคลุมถึงนักบวชและคำสอนในพระคัมภีร์ ซึ่งการให้ความช่วยเหลือโดยมีความฮินดูมาเกี่ยวข้องนี้ ช่วยเพิ่มน้ำหนักให้แก่สิทธิของกลุ่มเพศทางเลือก และตอบโต้กับข้ออ้างของฝ่ายขวาในสังคมได้อย่างมาก ซึ่งปัจจัยสำคัญต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นซ้ำฟเจ้าขอสรุปว่า เป็นเพราะความเปิดกว้างของตัวศาสนาฮินดูเอง และการร่วมมือจากนักบวชในศาสนา ทั้งนี้ข้อดีอย่างหนึ่งของศาสนาฮินดูคือสามารถขัดแย้งกันในตัวเองได้ อีกทั้งยังไม่มีศูนย์กลางของอำนาจทางศาสนา ส่งผลให้ตัวศาสนาไม่มีผู้ผูกขาดคำสอนหรือการตีความคำสอนนั้น ๆ ตัวศาสนาจึงค่อนข้างพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ไปคู่กับสังคมได้อยู่เสมอ ตัวอย่างที่ซ้ำฟเจ้าจะกล่าวเพิ่มเติมคือ การยอมรับการสมรสระหว่างเพศเดียวกัน โดยอ้างอิงความเชื่อเรื่องเนื้อคู่ ทั้งนี้การอ้างอิงความเชื่อดังกล่าวมีการ

41 Ibid., 49-50.

ใช้เพื่อสร้างความชอบธรรมให้การแต่งงานข้ามวรรณะนับตั้งแต่อดีต แต่
ว่าในปัจจุบันเริ่มพบเห็นได้มากขึ้น ในการสมรสระหว่างเพศเดียวกัน⁴²
ทั้งนี้เหตุผลดังกล่าวมักเป็นเหตุผลที่ถูกหยิบยกขึ้นมาและครอบครั
ของคู่รักจำนวนมาก “ยอม” ที่จะให้ข้อกล่าวอ้างนี้เป็นเหตุผลในการ
ยินยอมให้มีการสมรสระหว่างเพศเดียวกัน และใช้ชีวิตเหมือนคู่สามี
ภรรยาซึ่งทั้งหมดในปัจจุบันเป็นวิธีคิดที่ได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจาก
พราหมณ์ ซึ่งมักยินยอมเป็นผู้ประกอบพิธีสมรสให้แก่คู่รักเหล่านี้ แม้แต่
กรณีของการหนีตามกัน พราหมณ์บางท่านยอมให้ใช้ศาสนสถานในการ
ประกอบพิธีวิวาห์ด้วยซ้ำ⁴³

ทั้งนี้เหตุผลของการยอมรับให้มีการสมรสในรูปแบบดังกล่าว
หลายฝ่ายมีแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องเนื้อคู่เป็นหลัก
กล่าวคือ มีผู้อ้างว่า การสมรสเป็นการทำพิธีเพื่อให้จิตวิญญาณของ
คนสองคน เกี่ยวดองกันไปตลอด ทั้งนี้บางฝ่ายโจมตีว่า การสมรสกัน
ระหว่างเพศเดียวกัน จะทำให้ไม่สามารถกำเนิดบุตรได้ ซึ่งเป็นการขัด
ต่อเป้าหมายในชั้นคฤหัสถ์ของหลักอาศรม 4 อันได้แก่ 1. อัตถะ (มุ่ง
สู่ความสำเร็จ) 2. คฤหัสถ์ (ความต้องการ - กามะ) 3. วานปรสธัย
(ธรรมะ) และ 4. สันन्याสะ (มุ่งสู่โมกษะ)⁴⁴

ในมุมมองของข้าพเจ้า ข้อโต้แย้งดังกล่าวกลับสามารถย้อนแย้ง
กันเองได้เพราะ หากคนรักของข้าพเจ้าเป็นเพศเดียวกัน และข้าพเจ้า
ต้องการจะสร้างครอบครัวด้วย ถ้าหากต้องแต่งงานกับคนอื่นจริง ๆ
ก็อาจบีบให้ข้าพเจ้าไม่สามารถบรรลุชั้นคฤหัสถ์ได้อยู่ดี เนื่องจากการ
ครองเรือนกับคนที่ไม่ได้รักทำลายความต้องการครองเรือนของข้าพเจ้า
ไปจนหมด ท้ายที่สุดหลักอาศรม 4 ก็ถูกทำลายลงเพราะไม่เกิดการสมรส
เพื่อบรรลุชั้นคฤหัสถ์ แต่ทว่าความคิดแบบฮินดูเองก็สามารถครอบคลุม

42 Ibid., 45.

43 Ibid., 51-53.

44 Arvind Sharma, “The Purusarthas: An Axiological Exploration of Hinduism,”
Journal of Religious Ethics 27, no. 2 (1999): 226-27, doi:10.1111/0384-9694.00016.

ข้อโต้แย้งนี้ได้คือ หากชาตินี้บุคคลใดไม่สามารถบรรลุเป้าหมายหลักได้ ในชาติหน้าบุคคลนั้นเองก็สามารถกลับมาสานต่อหลักนั้นได้เช่นเดิม⁴⁵

จากตัวอย่างที่นำเสนอไปจะเห็นได้ว่า อินเดียเองมีลักษณะการปรับตัวและตอบโต้กระบวนการทางเพศที่ค่อนข้างพิเศษ อาจเพราะกระบวนการดังกล่าวเป็นแนวคิดที่อินเดียรับเอามาจากภายนอก แต่สุดท้ายอินเดียสามารถปรับตัวโดยการสร้างคำตอบที่ตรงกับจุดยืนของฝั่งตรงข้ามได้ คือ ใช้หลักศาสนาของตัวเองในการตอบโต้ฝ่ายที่แอบอ้างหลักศาสนาเดียวกันในการโจมตี แต่หากมองไปที่ตัวกระบวนการทางเพศนั้นกรอบคิดและวาทกรรมของเพศยังคงอยู่เช่นเดิมเพียงแต่มีสภาวะบังคับที่ต่ำลงมาก

สรุป

เรื่องเพศ และกระบวนการที่เกี่ยวกับเรื่องเพศของภูมินั้น ไม่ได้เป็นแค่การพยายามควบคุมสังคมให้อยู่ภายใต้กรอบอำนาจ การตัดสินใจของผู้กำหนดเพียงอย่างเดียว แต่ประเด็นดังกล่าวมีความลึกซึ้งกว่านั้นมาก เพราะเรื่องของเพศและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเพศทั้งหมดส่งผลต่อกระบวนการเกิดของประชากร ซึ่งสามารถควบคุมได้ถึงระดับการถ่ายทอดทางพันธุกรรมจากการกำหนดบรรทัดฐานของคู่ครองที่เหมาะสม การแทรกแซงหรือบีบบังคับร่างกายของปัจเจกจากการวางค่านิยมที่พึงเป็น ตลอดจนยังสามารถวางกรอบวิธีคิดตามแบบของเพศในทางกายภาพให้แก่ปัจเจกในสังคมได้ด้วย⁴⁶

แม้ว่าในปัจจุบันจะมีกระบวนการในการตอบโต้วาทกรรมทางเพศเกิดขึ้น แต่ก็เห็นได้ว่า กรอบคิดทางเพศยังคงทำงานและดำรงอยู่ทั้งในแง่ของการสมรสที่ต้องเป็นเพียงเรื่องของคนสองคน หรือจะต้องมี

45 Vanita, "Same-sex weddings, Hindu traditions and modern India," 54.

46 Weeks, *Sex, Politics and Society*, 5-6.

สถานะของผู้ที่ต่ำกว่าและผู้ที่สูงกว่า ทั้งที่แท้จริงแล้วการสมรสอาจเป็นเรื่องระหว่างคนเป็นกลุ่มที่มากกว่าแค่สองคน หรือรูปแบบความสัมพันธ์เองก็ไม่ได้จำเป็นต้องเป็นแบบผู้เหนือกว่า (ชาย) และผู้ต่ำกว่า (หญิง)

ในตัวอย่างของสองประเทศที่ยกมา คือ สหราชอาณาจักรและอินเดีย แม้ว่ากระบวนการทางเพศ ทั้งในแง่ของการตีกรอบ การนิยามการกำหนดอัตลักษณ์ ไปจนถึงการสร้างบทบาท ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการข้างต้น จะสามารถพัฒนาเป็นเครื่องมือในการควบคุมความคิดที่มีประสิทธิภาพสูง แต่เครื่องมือดังกล่าวกลับทรงพลังเกินไปจนสามารถย้อนกลับมาควบคุมผู้ที่คิดค้นแนวคิดดังกล่าวด้วยซ้ำในตอนท้าย เพราะในปัจจุบันกรอบความคิดเรื่องเพศและบทบาททางเพศนั้น แม้จะมีการเรียกร้องสิทธิหรือบทบาทที่แตกต่างออกไป แต่สุดท้ายแล้วสังคมก็ยังไม่สามารถก้าวพ้นแนวคิดของเพศและความรักที่ต้องเป็นคู่ระหว่างชาย-หญิงได้อยู่ดี